

**Rev. Patr. Joannis Laurentii Berti, Ord. Eremit. S.
Augustini, Theologia Historico-Dogmatico-Scholastica,
Seu Libri, De Theologicis Disciplinis**

Berti, Giovanni Lorenzo

Monachii [u.a.], 1749

Caput I. Exponitur Catholicorum Theologorum de Christi satisfactione
sententia, & Fausti Socini placitum nefarium atque iniquissimum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83684](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83684)

enim pro Unigenito Filio Dei, qui me tanto redemit pretio, præstare ego poteram homuncio, & vermiculus? quid etiam ingenio rudis in medium proferre, adeo elaboratum, atque expolitum, ut

suscepto muneri conveniret? Verum quod possum, illud persolvo; & facienti quod potest, frustra obloquuntur malevoli, & æquo animo boni omnes indulgent.

CAPUT I.

Exponitur Catholicorum Theologorum de Christi satisfactione sententia, & Fausti Socini placitum nefarium atque iniquissimum.

SUMMARIUM.

1. Sententia Catholicorum.
2. & 3. Satisfactio Christi non fuit necessaria summæ Dei justitiæ.
4. 5. & 6. Obiectio solvitur.
7. Christus solvit pretium captivitatis nostræ.

8. & 9. Error Socinianorum à quibusdam Recentioribus non bene refellitur.
10. Radix Erroris Socinianorum.
11. & 12. Dogma Fausti adducitur, & refellitur.
13. Grotius non bene oppugnat Socinum.

I.
Sententia Catholicorum.

CATHOLICORUM sententia est, definitam æterni Verbi Incarnationem, mortemque Christi terribilissimam, ut pro universo humano genere peccati labe contaminato, dæmonisque captivo, piissimus Jesus in se iniquitatum nostrarum poenam transferens, & affigens cruci damnationis nostræ chirographum, divinæ justitiæ condignam exhiberet satisfactionem, & redemptionis nostræ pretium persolveret. Quamvis enim senserint aliqui fore ut divinum Verbum fieret caro, etiamsi nulla culpa fuisset expianda; supposito tamen Adæ lapsu, etiam nos reparandi Deum-hominem inuisse consilium illi quoque fatentur, qui aliam adventus Christi causam constituerunt. Verbum ergo carnem factum soluto proprii Sanguinis pretio homines reparasse, concordi firmissimoque consensu tradidere Theologi.

2.
Satisfactio Christi non fuit necessaria summæ Dei justitiæ.

Arbitrati sunt quidam fuisse Christi satisfactionem necessario summæ Dei justitiæ exhibendam, supposita Adami prævaricatione, alioqui nullum aliud salutis nostræ potuisse excogitari remedium; cum nulla pura creatura potuisset ad juris apices pro suo, vel pro alieno peccato satisfacere, quam tamen rigorosam satisfactionem exposulaverit Dei honor, & incommutabilis justitiæ æquitas. Pro qua opinione præter Richardum Victor, cap. viii. de Incarnat. citari solet divus Anselmus in libris *Cur Deus homo*. Communior tamen sententia prædictam opinionem expungit, propugnatque, saltem omni æquitate, potuisse Deum optimum maximum homines non redimere, aut pro redimendis non exigere condignam satisfactionem; quamquam magis

congruum honestumque videatur, si culpæ respondeat punitio, injuriæ honor, & læsæ justitiæ reintegratio. Et quidem potuisse Deum in massa perditionis deferere universum humanum genus, demonstrant sacræ literæ, in quibus reparatio nostra tribuitur gratiæ, charitati, & magnæ erga nos Dei benignitati ac misericordiæ, ut ad Rom. v. 8. ad Ephes. i. 5. ad Tit. ii. 12. prima Petri i. 3. & i. Joannis iv. 10. comprobant argumenta omnia prædestinationis ac reprobationis divinæ, quibus evincitur in his, qui liberantur gratiam esse agnoscendam, in his vero qui damnantur justitiam, debitumque supplicium: confirmat denique idea libertatis; quia Deus plenissima pollet auctoritate, ac bonorum nostrorum non indigens, quidquid ad creaturas attinet, liberrima voluntate decernit, & pro suo beneplacito moderatur.

Poterat etiam Deus perditum hominem reparare absque Christi morte, & liberali condonatione: quod etsi negant nonnulli, quo facilius revincant Socinianos, tradunt tamen Patres omnes, Doctores Scholastici, & ipsorum hæreticorum permulti. Sane id asserunt Athanasius serm. 3. contra Arianos, Gregorius Nazianzus orat. 9. S. Pater Augustinus lib. xiii. de Trinit. cap. 10. & 16. necnon de Agone Christiano cap. 11. Magnus Leo serm. 2. & 8. de Nativit. Gregorius Magnus lib. xx. Moral. cap. 26. Bern. epist. cxc. contra Petrum Abaelardum, alique innumeri. Horum testimonia profert Carolus Witasse q. 2. sect. 4. affricans sententiam oppositam, quod homo sine Incarnationis beneficio non potuisset reparari, omnibus Calvinianis. Aft,

Aſt, licet nil noſtra Sectariorum referat, proſecto Calvinus in Joan. cap. xv. 13. inquit, *Poterat nos Deus verbo, aut nutu redimere, niſi aliter noſtra cauſa viſum eſſet, ut proprio & unigenito filio non parcens teſtatum faceret in ejus perſona, quantum habeat ſalutis noſtræ curam.* Similia ſcribit lib. 11. Inſtitut. cap. 12. Voſſius autem contra Hermannum Ravenspergerum cap. 28. collectis ſententiis Wolfangi Muſculi, Hieronymi Zanchii, Danielis Tileni, Wolfangi Franzii, Antonii Thyſii, aliorumque multorum, manifeſto evincit, etiam Reformatæ, ut iniquiunt, Eccleſiæ Theologos concedere Deum abſque Chriſti paſſione, & citra ſatisfactionem potuiſſe condonare peccata. Quare immerito Calvinianis, ſaltem omnibus, adſcribitur contraria opinio: quod tamen, ut dixi, parum, aut nihil noſtra refert. Porro cum Deus ſit omnipotens, miſericors, ac independens, cur non potuit ſolo nutu hominem reparare, ſine ſatisfactione condonare debitum, & quemadmodum in Chriſtum tranſtulit peccatorum noſtrorum poenas, ita illas nobis miſericorditer relaxare?

4. Obijciunt. Moverunt adverſa opinantes, quod juſtitia exigat punitionem culpæ, nec Deus injuſtus eſſe queat: atque ideo Anſelmus libro 1. *Cur Deus homo*, cap. 12. ait: *Non decet peccatum impunitum dimittere: quod probat proximo capite, quoniam nihil ſervat Deus juſtius, quam ſue dignitatis honorem;* unde inferit neceſſum eſſe, ſive ut reddatur ablatus honor, ſive ut poena ſequatur. Capite autem 19. concludit: *Tene igitur certiffime, quia ſine ſatisfactione, id eſt, ſine debiti ſolutione ſpontanea, nec Deus poteſt peccatum impunitum dimittere, nec peccator ad beatitudinem, vel talem, qualem habebat antequam peccaret, pervenire.*

5. Reſpondetur. Verum optime obſervatum à Joanne Driedone Tract. 111. de Captivitate, & Redemptione generis humani, Deum eſſe *ipſam juſtitiam*, imo omnis juſtitiae fontem ac plenitudinem, & conſequenter non eſſe in aliam juſtitiam ordinabilem, ſed ad ipſum tanquam ad finem & conſummationem omnis juſtitiae quamlibet aliam juſtitiam dirigendam eſſe: omnia vero, quæ ad finem ultimum referuntur, pro voluntate liberima primæ cauſæ fuiſſe conſtituta ac diſpoſita. Quæ cum rectæ rationi, ac Theologiæ noſtræ principiis ſint apprime convenientia, omiſſis aliorum reſponſis, dicimus, quod non repugnaret juſtitia Dei abſque ulla ſatisfactione hominem reparare; quoniam ſi id ſtatuiffet ac voluiſſet, talis hominum

R. P. Berti Theol. Tom. V.

reparatio juxta divinæ voluntatis prædeſtinationem referretur ad finem ultimum, quemadmodum refertur modo exhibitæ ſatisfactione, ideoque nihil in hypotheſi contingeret inordinatum. Neque enim inordinatum dici poteſt, quod juxta ordinem à Deo conſtitutum peragitur. Cumque Deus ſit ſuamet juſtitia, ſi remittat abſque ſatisfactione illatam ſibi injuriam, non ſit debitor ullius juſtitiae; quoniam ſumma juſtitia non eſt alteri ſubjecta, neque in alteram ordinabilis. Aliter contingere in creaturis, quæ ſi dimittant ſcelus impunitum, ſubjiciuntur juſtitiae Dei, res per ſe loquitur. Ab hac doctrina non recedit S. Thomas 3. p. q. 6. Confirmatur. 46. art. 2. ubi demonſtrat omnem Dei juſtitiam ex ejus voluntate pendere. Eandem eſſe beati Anſelmi ſententiam liquet ex eodem Opere, *Cur Deus homo*. Libro enim II. cap. 5. ſolvens objectionem, quod ſi Deus ex neceſſitate vitandæ indecentiae non dimiſit impunita ſcelera, & per Filii redemptionem ſalutem procuravit humanam, auſertor, aut minuitur beneficientis gratia; reſpondet majorem beneficio gratiam deberi, cum aliquis ſponte neceſſitati benefaciendi ſe ſubdit, allato exemplo neceſſitatis donandi ortæ ex promiſſione, & ejus, qui ſanctæ cogitationis voverit proſpiciendum. Atque hinc inferit totum gratiae imputandum, licet non deceat Deum à bono incepto deficere, quia nihil Deus facit neceſſitate; & bonitate ſua hominem creando ſponte, ſe ut perficeret inceptum bonum quaſi obligavit. Capite etiam 17. demonſtrat omnem neceſſitatem, de qua locutus eſt, divinæ ſubjacere voluntati: nihil neceſſarium eſſe, niſi quia Deus ita decernit; & licet ſtatuat aliquid immutabiliter ſe facturum, nullam tamen eſſe in eo faciendi neceſſitatem, quia ſola operatur in eo voluntas. Ex quibus apparet Anſelmum loqui de juſtitia ſpectato hoc ordine rerum, & divinæ voluntatis proſpiciendo circa hominis creationem atque reparationem, ideoque de illa neceſſitate, quam Scholaſtici appellant ex ſuppoſitione, & conſequentem. Quare judicio noſtro errat Vasquez, qui in 3. p. diſput. 1. cap. 2. & 3. ſcribit juxta Anſelmum Deum ex neceſſitate ad injuſtitiam vitandam voluiſſe Filii ſatisfactionem: erratque enim Carolus Witteſſe, qui diſp. 2. ſect. 3. ait durius Anſelmum locutum, quam ut in bonam partem poſſit facile inflecti; atque videtur is legiſſe tantum quæ ex Anſelmo Vasqueſius exſcripſit, aliis neglectis. Inconcuſſum eſt ergo, & tere omnium conſenſione firmatum potuiſſe

F f

omni-

7.
Christus sol-
vit pretium
captivitatis
nostræ.

omnipotentem uti innumerabilibus modis ad nos liberandos, etiam non exhibitam per Christum satisfactione.

Verum facta statuti ordinis hypothesi, in qua Deus decrevit complendam hominum redemptionem reparata injuria sibi per culpam illata, pretioque captivitatis soluto, quam hypothesin congruam, ac supremo Numine dignissimam esse defendimus; firmissima fide tenemus hanc satisfactionem exhibendam, hoc pretium persolvendum à Deo homine, ipsaque re illam exhibitam, istud persolutum à Christo: qui peccatorum nostrorum penas luens, & super lignum perferens omnium nostrum iniquitates, seipsum Deo patri pro nobis obtulit hostiam ac sacrificium expiationis. Id congruum aptissimumque fuisse demonstrant Theologi ac Patres, ex quo sanandæ nostræ miseriæ convenientior modus non fuerit, quam iste, in quo nobis Deus contulit remedium, præbuitque humilitatis, patientiæ, & dilectionis exemplum. Addunt hac ratione Deum misericordiam & justitiam suam nobis declarasse, decernendo ad ostensionem justitiæ mortem Unigeniti; quem tamen sponte dedit, & misit in mundum, ad charitatem suam monstrandam. Ad dispellendam quoque cæcitatem, & animi languorem sanandum, quæ duo per Adæ prævaricationem contraximus, nihil videbatur magis idoneum, quam ab illo naturam nostram assumi, qui est veritas, & lux vera, ac poterat exemplo, doctrina, & Spiritus sancti communicatione abundantius præstare Adæ posteris, quam illis paterna transgressio attulerit nocuenti. Sed cæteris causis prætermis, sat est modo priorem repetere, id est, congruum fuisse, ne peccatum dimitteretur inultum, & satisfaceret Deo irato; quamvis ad hunc redemptionis modum absolute divina justitia coarctata non esset, atque in alia rerum hypothesi, si voluisset Deus absque satisfactione homines reparare, id etiam salva æquitate decenterque fecisset. Atque hæc est de Christi satisfactione Catholicorum sententia.

8.
Error Socinianorum.

Huic opponitur portentosus error Socinianorum, non à Fauſto, vel Lellio primum excogitatus, sed conflatus ex Paganorum, Ebionitarum, Pelagianorumque blasphemis, impie recusus, non, ut inquit Crellius, repositus postliminio. Quod ut exponam; Pagani haud percipientes peccati miserrimam conditionem, ac multo minus Trinitatis arcanum, & Verbi facti hominis sacramentum, difficulter assequuntur dari secundam e san-

cta Trinitate personam, & hanc ad expianda mundi delicta naturam assumpsisse nostram, præsertim cum superis nil afferant detrimenti mortalium scelera, eaque deleantur superni Judicis condonatione. Hanc esse paganorum sententiam neminem latet, demonstratque in Præf. laudati operis Joannes Driedo. Sociniani itaque cum Paganis denegantes Catholicæ Fidei mysteria, & Christum Dominum purum putumque hominem autumantes, atque gloriantes se scire se, (tanta est perditissimorum hominum audacia,) Theodotum Byzantinum, Artemonem, Paulum Samolatenum, Beryllum Bostrensem, & Photinum Sirmiensem Episcopum, quos majores suos agnoscit Joannes Crellius in Præfatiuncula ad opera didactica & Polemica; consequenter asseruerunt non esse Dominum Jesum tantæ dignitatis personam, ut posset Deo pro alienis peccatis exhibere satisfactionem, neque hanc exigere à divina justitia, quæ beneficentissima condonatione peccata quæque remittit. Hinc recentiores quidam Theologi Socinianos oppugnaturi plurimis Scripturarum sanctarum testimoniis probant esse in Deo constantem voluntatem puniendi peccata, justitiamque immutabilem; quæ tamen omnia non videntur ad rem: hæretici enim illi fatentur esse in Deo justitiam oppositam misericordiæ, quæ non absolvit, sed punit nocentes, qui pergunt esse rebelles, nec resipiscunt, atque asserunt peccata dimitti per justitiam, quæ est idem ac misericordia, & distinguitur ab indignatione & vindicta; sive per justitiam, quæ nihil est aliud, quam rectitudo & æquitas, quam Deus exercet condonando peccata, dum agitur poenitentia, & ingemiscit iniquus: quæ ideo justitia appellatur, quia nihil est divinæ naturæ æquius ac justius, quam beneficiis afficere humanum genus miserum atque despectum. Quamobrem ad revincendos Socinianos non sufficit monstrare Deum odio habere peccata, & punire scelestos, quod illi annuunt; sed opus est, ut demonstretur interfuisse in hominum redemptione justitiam ipsam, quæ punit, & opponitur misericordiæ, non illam duntaxat æquitatem & rectitudinem, quæ absque ulla satisfactione hominem, licet immeritum, cumulat beneficiis.

At quomodo negant perditissimi homines satisfactionem istiusmodi non fuisse exhibitam à Christo Domino, cum negare non audeant hunc pro nobis crucis patibulum subiisse? Facile id percipies,

9.
Respon-
sio
quo-
rundam
Recentio-
rum intima.

10.
Radix erro-
ris Socinia-
norum.

pies, ſi animadvertas Socinianos ad Paganorum & Ebionitarum errores acceſſiſſe, ſibiſque ulterius adoptaſſe hæreſin Pelagianam. Hujus aſſertores cum originalem labem, & gratiæ reparatricis neceſſitate negarent, non ſalutis præſidium, ſed exemplum ſolum ponebant in Chriſto, ejus adventum ac mortem ad hoc tantum exiſtimantes valere, ut per Evangelium diſcamus quomodo vivere debeamus, & negantes ipſum Chriſtum eſſe Jeſum, id eſt, Salvatorem parvulorum, qui ſine culpa decedentes, quamvis à regno cælorum extorres, nulla afficerentur peccati pœna. De quo errore legi poteſt Pelagianæ hæreſis acerrimus debellator Auguſtinus lib. de Nat. & grat. cap. xl. num. 47. lib. v. contra Julianum num. 58. lib. ii. Operis Imperf. num. 198. & lib. iii. num. 150. Recoxit Pelagianum errorem Petrus Abaelardus quingentis ante Socinum annis, aſſirmans, ut ſcribit S. Bernardus Epif. 190. ad Innocentium, nec diabolus poſt Adæ lapſum juſ aliquod in hominem habuiſſe, nec Filium Dei aſſumpſiſſe carnem, ut nos liberaret: ſed hujus natiuitatem, converſationem, ac mortem ad hoc ſolum redigens, ut Chriſtus vivendo, & docendo tradiderit hominibus formam vitæ, patiendū autem ac moriendo ſuam erga nos commendaverit charitatem. Atque hoc idem aſſeruit Socinus ſcribens initio diſputationis de Chriſto Salvatore: *Ego cenſeo Jeſum Chriſtum ideo Salvatorem noſtrum eſſe, quia ſalutis æternæ viam nobis annuntiaverit, confirmaverit, & in ſua ipſius perſona cum vitæ exemplo, tum ex mortuis reſurgendo manifeſte oſenderit, vitamque æternam nobis ei fidem habentibus ipſe daturus ſit: divina autem juſtitia, per quam peccatores damnari meremur, neque illum ſatiſfeciffe; neque ut ſatiſfieret opus fuiſſe aſſirmo.* Tradit conſimilia Prælectionum Theologicarum cap. 15, in reſponſionibus ad Volanum, & in Epiftoſis ad Joannem Niemojevium: idemque proſitetur Valentinus Smalcius lib. de Divinit. Chriſti cap. 11. Joannes Crellius in Reſponſione ad H. Grotium, Catecheſis Polonica cap. 8. omnesque Sociniani unanimi perverſitate dicam verbo; ſatentur Sociniani Chriſtum Dominum de ingenti Dei patris in nos charitate certos reddidiſſe, negant nobis morte ſua meruiſſe ſalutem, contendunt peccata abſque ulla compenſatione deleri, aſſerunt ſatiſfactionem quam nos propugnamus obſcurare Dei gloriam, & Chriſti poteſtatem labefactare.

R. P. Berti Theol. Tom. V.

Cum tam pernicioſum dogma non ſolum Catholicis, verum etiam hæreticis execrarentur, & Faultum retrahere à faulti. ſententia Joannes Baptiſta Rota, & Jacobus Covetus, alique fruſtra tentaſſent: edidit ille ejusdem Coveti cauſa memoratam diſputationem de Chriſto Salvatore, quatuor in partes diſtributam. At de ultima parte, quæ agit de imputatione juſtitia Chriſti, exagitatque hæreticam doctrinam à nobis quoque lib. xix. reſutatam, nihil in præſentia diſſertandum. Prior itaque Socinianæ diſputationis pars nititur oſtendere nullam Dei juſtitiam poſtulare ut puniantur peccata, licet aliquando ſupplicio à Deo plectantur perſeſſe: Chriſtum dici Salvatorem noſtrum ob id tantum, quod nobis ſalutis æternæ viam annuntiaverit, & confirmaverit vita, morte, promiſſione, ac reſurrectione ſua; nullam comprobari ſatiſfactionem ex quo Chriſtus dicatur Mediator, & nos per mortem ejus ſumus reconciliati. Pars altera demonſtrare nititur redemptionem per Chriſtum factam eſſe metaphoricam, nullumque in ea peragenda pretium fuiſſe ſolutum, neque oppoſitum evinci ex quo legatur in ſacris literis Chriſtum peccata noſtra poſtaſſe, pro nobis paſſum & mortuum eſſe, & in ara crucis ſacrificium obtuliſſe figuratum in victimarum legalium inactione; negatque perſeſſe Salvatorem noſtrum, priuſquam cælum ingrederetur, functum fuiſſe munere Sacerdotis. In tertia parte contendit Antichriſti præcurſor Faultus, Deum nobis abſque ulla ſatiſfactione condonare peccata, non potuiſſe divinæ juſtitia ſatiſfieri nobis non pereuntibus, nec ſatiſfactionem à Chriſto exhiberi, non potuiſſe ipſi peccata noſtra imputari, maximamque fore injuſtitiam, ſi innocens ſupplicio afficiatur pro ſceleratis. Nos ergo impium dogma breviter reſutaturi Refellit Au- eundem ſervabimus ordinem; incipiendo tamen à ſecunda parte; nam prima eſt neſariæ ſententia expoſitio, & nihil continet quod in ſequentibus non recudatur. Eſſi enim Hugo Grotius in ſuo adverſus Socinum Opere cap. 4. contendit argumenta, quibus is catholicum dogma it labefactatum, non ſatis recto ordine fuiſſe poſita; Joannes tamen Crellius Volum. iv. Bib. FF. Polon. pag. 99. ait ordinem illum ſatis videri commodum: nullamque nos de methodo Adverſariis licem intendimus, ſed venenata tela, undecunque ejaculentur, retundimus atque vitamus fidei lorica, clypeoque protecti.

Ff 2

Non

13. Grotius non bene oppugnat Socinianum.

Non hac profecto indutus armatura adversus Socinum pugnavit Grotius, sed post editum opus de Christi satisfactione, ut erat ingenio multivolutus, ex Calviniano Arminianus, ex Arminiano nullius fere fidei more Academicorum effectus oppugnatore suo Joanni Crellio litteris datis Parisiis anno 1631. officiose gratias egit, & librorum Crellii lectione non solum plurimum se delectari significavit, sed etiam inde interpretationes exhibuit perniciosas, passim in suis Bibliorum Commentariis dispersas. A quibus lectori accurate cavendum recte monet in Præfat. ad 3. sacrorum librorum volumen postremæ Venetæ editionis vir multijugis litteraturæ, & si veterum officiorum memor est, sodalis noster ac necessarius; quod & præmonuerat Admonitione in Psalmos præclarissimus Meldenius Episcopus. Cumque Grotianum opus oppugnandum cepisset Hermannus Ravenspergerus adjiciens illi depromptam ex Daniele inscriptionem *Tekel*, id est, *Appensus lancibus, & inventus minoris ponderis*; Ravenspergerum confutavit Jo. Gerardus Vossius erudita dissertatione, quæ Grotianæ solet adjungi. Grotius tamen adversariis suis noluit respondere, non quod prorsus in partes Crellianas concessisset, ut visum plerisque: sed quoniam arbitratus est quæstionem istiusmodi talis esse generis, ut in ea salva religione ac pietate possint homines dissidere, ut non obscure col-

ligitur ex ipsa ad Crellium Epistola, nobisque, antequam hanc legeremus, in suspicionem venerat; prout innuimus lib. XXI. r. cap. 4. diferentes de fide in Christi divinitatem. Atque ita Grotius in hæresi Sociniana, quam alibi appellavit cæteris nocentior, & venenum Ecclesiæ præsentissimum, non diffidetur plura doceri utilia, ac servari pietatem: ex quo diversa prodierunt de Grotio judicia, nec omnino iniqua; tamen in sua quadam ad Vossium epistola data Kal. Januarii an. 1638. retundens impactas sibi accusationes profiteatur de summa Trinitate Orthodoxam sententiam, erroresque Socini, Crellii, Schokii de Christi satisfactione detestetur. Quos breviter refutaturis cum à falsa Grotii pietate sedulo cavendum erit, tum à Vossii aliorumque hæreticorum palmari, atque supino errore circa redemptionis Christi participationem per solam fidem, & imputationem justitiæ ejus: iisque prænotatis, ex Grotii quoque, & ex Vossii conatibus plura delibare fas erit ad Socinum, ejusque amafios profligandos idonea. Sed erit primum, ac validissimum præsidium nostrum in sacris literis, & Catholicorum Patrum interpretamentis: quæ opponere studebimus pestilentissimis Fausli & Crellii commentationibus, veri hominum Redemptoris Christi Jesu, cujus causam agimus, implorato summo, divinoque auxilio.

C A P U T II.

Demonstratur adversus Socinianos Redemptionem nostram per Christum factam non esse metaphoricam, sed in ea peragenda verum pro nobis pretium fuisse solutum, & Dominum Jesum esse vere, ac proprie hominum Redemptorem.

S U M M A R I U M.

1. Status quæstionis.
2. Christus revera nos redemit.
3. Non tamen prædicatione duntaxat, & exemplo.
4. Sed propterea mortem pertulit.
5. Christus in sua morte perferenda peccatorum nostrorum poenas luit.

6. Christus pro peccatis nostris fuit hostia sponte immolata.
7. Per hanc hostiam reconciliati sumus Deo.
8. In hac reconciliatione à peccatis expiati sumus.

I. Status quæstionis.

ITAQUE adversus Socinianos, ut illum servemus ordinem, quem in secunda ac tertia parte disputationis suæ Fauslus tenuit, demonstrabimus decem propositionibus nos vere, atque interveniente pretio fuisse à Christo redemptos, idque nullatenus summi Dei repugnare æquitati. Erunt autem propositiones nostræ, quæ sequuntur. I. Revera Christus Jesus humanum genus redemit. II.

Hanc redemptionem non solum exemplo, & commendatione charitatis peregit, sed etiam soluto pretio. III. Hujus rei causa mortem pertulit. IV. In morte perferenda peccatorum nostrorum poenas luit. V. Fuit affixus cruci salutaris victima, oblatumque pro nobis sacrificium. VI. Per hanc hostiam, & sacrificium, cum essemus filii iræ & vindictæ, reconciliati sumus Deo. VII. Reconciliatio ista facta